

Helle Siljeholm

Saksbehandler, innvalgstelefon

Håvard Kristoffersen, 22003653

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Dispensasjon til midlertidig kunstverk i Kolsåsstupene naturreservat

Statsforvalteren gir Helle Siljeholm dispensasjon til midlertidig kunstverk i fjellveggene Østveggen og Dalbokollen i Kolsåsstupene naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til vedtaket.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 25.2.2021. Kunstner Helle Siljeholm har søkt om tillatelse til midlertidig kunstverk i Østveggen og Dalbokollen i Kolsåsstupene naturreservat i Bærum kommune.

«The Mountain Body» er et flerårig, koreografisk prosjekt av scene- og billedkunstner Helle Siljeholm. I samarbeid med en rekke aktører og institusjoner i og utenfor kunstfeltet, skal prosjektet utforske vårt natursyn og den pågående nytenkningen omkring forholdet mellom natur og kultur sett i lys av dagens klima- og miljøutfordringer. Prosjektet utvikles i samarbeid med lokale, nasjonale og internasjonale aktører og institusjoner innenfor scene- og billedkunst, akademia, klatring og friluftsliv. Prosjektet begynner i Norge høsten 2021, der Kolsåsstupene er tenkt som første lokasjon i «fjellkjeden». Kolsåsstupene har en unik historie og posisjon i landskapet. Fra Østveggen og Dalbokollen (Gråmagan) har en utsikt over hele Oslo, og deler av Viken og Bærum. Hovedmålet er å gjennomføre den midlertidige koreografiske skulpturen skånsomt, miljøvennlig og ikke lage noen permanente, skadelige avtrykk i naturen. Prøveperioden for prosjektet er lagt til slutten av juli 2021 til og med august 2021. Øving på klatrefeltene er lagt utenom hekkesesong. Premieren er planlagt søndag 22. august, med forbehold om endring av dato. Den koreografiske skulpturen gjennomføres med bruk av klatretau og midlertidige sikringer i fjellveggen. Pigmentet som påføres fjellsiden vil være miljøvennlig og skånsom mot naturen. Pigmentet blandes ut med vann i en slik tykkelse at avtrykket i veggen enkelt vaskes bort av naturen selv. Avhengig av vær og vindforhold kan dette dreie seg rundt alt fra noen dager til ca. 4- 8 uker. Kunstverket vil ikke medføre permanente spor i fjellsidene.

Klatrerne i prosjektet rekrutteres fra blant annet Kolsås klatreklubb og vil kjenne fjellsidene Østveggen og Dalbokollen godt. Utover disse er det en klatrer fra Ålesund Klatreklubb, som til daglig arbeider som frivillig i redningstjenesten. Utøverne følger etablerte klatreruter i

fjellsiden, og bevegelsene til klatrerne vil være langsomme og kontrollerte. Utøverne eller andre medvirkende i prosjektet vil ikke etterlate seg søppel eller utstyr i prøveperioden eller under avvikling av kunstverket. Det vil ikke fjernes vekster eller annet fra fjellsidene.

Foreløpig er det ønskelig å ha publikum til seansen på Dæliveien ved Dalbo gård, ca. 50 - 200 personer avhengig av smittesituasjonen. Publikumplasseringen vil avtales i samråd med grunneiere i kommunen og på Gjetsum, Dalbo og Dæli gård. Publikum vil fraktes enten via organisert buss eller kollektivtransport til nærmeste t-bane og deretter gå til fots.

Figurene viser de aktuelle fjellveggene Østveggen (venstre) og Dalbokollen (høyre).

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Kolsåsstupene naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse. Forskrift om vern av Kolsåsstupene naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 24.8.1978. Formålet med naturreservatet er å bevare spesielle naturtyper og geologiske formasjoner som blant annet er av spesiell verdi for forskning og undervisning, idet Kolsåsstupene naturreservat omfatter et geologisk interessant område, egenartede vegetasjonssamfunn med innslag av varmekjære og næringskrevende arter, og et særegent dyreliv.

Det følger av verneforskriften § 4 punkt 2 at alle fugler, med egg, reir og bo er fredet mot jakt, fangst, skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. I henhold til § 4 punkt 3 må det ikke iverksettes tiltak som endre naturmiljøet.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At

vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Statsforvalterens vurdering

Kunstprosjektet legger opp til klatring i Østveggen og Dalbokollen, og vil sette spor i fjellsiden med et pigment. For at prosjektet ikke skal være i strid med verneformålet for Kolsåsstupene naturreservat, er det viktig at klatringen foregår utenom sårbare perioder for fugle- og dyrelivet. I tillegg må pigmentet som males på fjellet ikke være forurensende eller sette varige spor. Det er ikke registrert viktige naturtyper i Dalbokollen og Østveggen, men fjellveggene er viktige geologiske lokasjoner og det er observert hekking av sjeldne fuglearter ved Dalbokollen. Det er derfor innført klatreforbud i området i perioden 15. mars til 15. juli. Området er for øvrig mye brukt av klatrere, spesielt Østveggen. Statsforvalteren er godt kjent med verneområdet og har hentet kunnskap gjennom Naturbase, forvaltningsplanen og flere tidligere befaringer i forbindelse med andre saker. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som oppfylt og føre-var-prinsippet tillegges liten vekt i saken.

Det er et relativt stort press på Kolsåsstupene naturreservat knyttet opp til ferdsel. Dette gjelder spesielt søndre Kolsåstopp, men også fjellsidene på østsiden. Statsforvalteren vurderer likevel at prosjektet er såpass skånsomt mot naturen at det ikke øker den samlede belastningen på verneområdet. Det legges også vekt på at kunstprosjektet kan bidra til økt kunnskap om verneverdiene i området. Vi forutsetter at det gjennomføres som planlagt og har satt vilkår knyttet opp imot dette i henhold til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir Helle Siljeholm dispensasjon til midlertidig kunstverk i fjellveggene Østveggen og Dalbokollen i Kolsåsstupene naturreservat med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Pigmentet som skal brukes skal være miljøvennlig og midlertidig.
- Prosjektet skal holdes utenom den sårbare perioden for fugle- og dyrelivet fra 15. mars til 15. juli.
- Klatringen skal ikke medføre fjerning av vegetasjon eller andre inngrep i reservatet.
- Det skal ikke benyttes motorisert ferdsel for å frakte publikum til kunstverket innenfor verneområdene.
- Det forutsettes at berørte grunneiere i området gir sin tillatelse til prosjektet.
- Tiltaket skal utføres som planlagt og innen 31.12.2021.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Håvard Kristoffersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Statens naturoppsyn v/Egil Strøm